

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

Nakhon Pathom Rajabhat University

บทที่ 4

ศิลปะและมโนทัศน์การออกแบบ ระบบการสอนบนเครือข่าย

อาจารย์เทพยพงษ์ เศษคิมบง

สาขาวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา

pws.npru.ac.th/thepphayaphong

หัวข้อสำคัญประจำบทที่ 4

- ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่ง
- กลยุทธ์การสอนออนไลน์

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

- อธิบายขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่งได้
- บอกและอธิบายกลยุทธ์การสอนออนไลน์ได้

การจัดการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่ง

- การเรียนการสอนแบบออนไลน์โดยใช้บทเรียนอีเลิร์นนิ่ง เป็นการจัดประสบการณ์แบบจงใจ มีการนำเสนอเนื้อหาที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เฉพาะเรื่องให้แก่ผู้เรียน
- ผู้สอนมีหน้าที่ในการจัดระเบียบของเนื้อหาในบทเรียนของตนเอง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีระบบ
- สามารถแบ่งเนื้อหาออกเป็นตอนๆ ให้มีความยาวเหมาะสมกับวุฒิภาวะและการรับรู้ของผู้เรียนในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย
- เนืองด้วยผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง จึงควรออกแบบให้ผู้เรียนสามารถควบคุมการเรียนในด้านของลำดับการเรียนตามพื้นฐานความรู้ ความถนัด ความสนใจของแต่ละคน

ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่ง

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการสอน
2. วิเคราะห์กลุ่มผู้เรียนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย
3. ออกแบบเนื้อหารายวิชา (Design Courseware) ได้แก่
 - 3.1 เนื้อหาตามหลักสูตร/สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน
 - 3.2 กำหนดระยะเวลาและตารางการเรียนการสอนในแต่ละหัวข้อ
 - 3.3 กำหนดวิธีการเรียนและวิธีการประเมินผล
 - 3.4 กำหนดสื่อที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนในแต่ละหัวข้อ
 - 3.5 กำหนดความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนการสอน

ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่ง

4. กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนทางอินเทอร์เน็ต เช่น กิจกรรมสนทนาระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน/ผู้เรียนกับผู้เรียน กิจกรรมการอภิปรายกลุ่ม กิจกรรมการค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม กิจกรรมการตอบคำถาม และกิจกรรมการประเมินตนเอง เป็นต้น

5. กำหนดคำชี้แจงเบื้องต้นของรายวิชา เช่น การแจ้งวัตถุประสงค์ เนื้อหาและวิธีการเรียนการสอน เป็นต้น

ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนด้วยอีเลิร์นนิ่ง

6. สสำรวจความพร้อมของผู้เรียนและเตรียมความพร้อมของผู้เรียน โดยอาจสร้างแบบทดสอบหรือสร้างบทเรียนเบื้องต้นเพิ่มขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนที่มีความรู้พื้นฐานไม่เพียงพอ สามารถศึกษาเพิ่มเติมหรือเรียนเสริม หรืออาจให้ผู้เรียนดาวน์โหลดไฟล์เนื้อหาจากแหล่งต่างๆ ไปศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเอง

7. กำหนดการประเมินผลที่สามารถใช้ประเมินผลระหว่างเรียน และเมื่อสิ้นสุดการเรียน หรืออาจออกแบบให้ผู้เรียนได้ประเมินผู้สอน และประเมินผลการจัดการเรียนการสอนทั้งรายวิชา เพื่อให้ผู้สอนนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

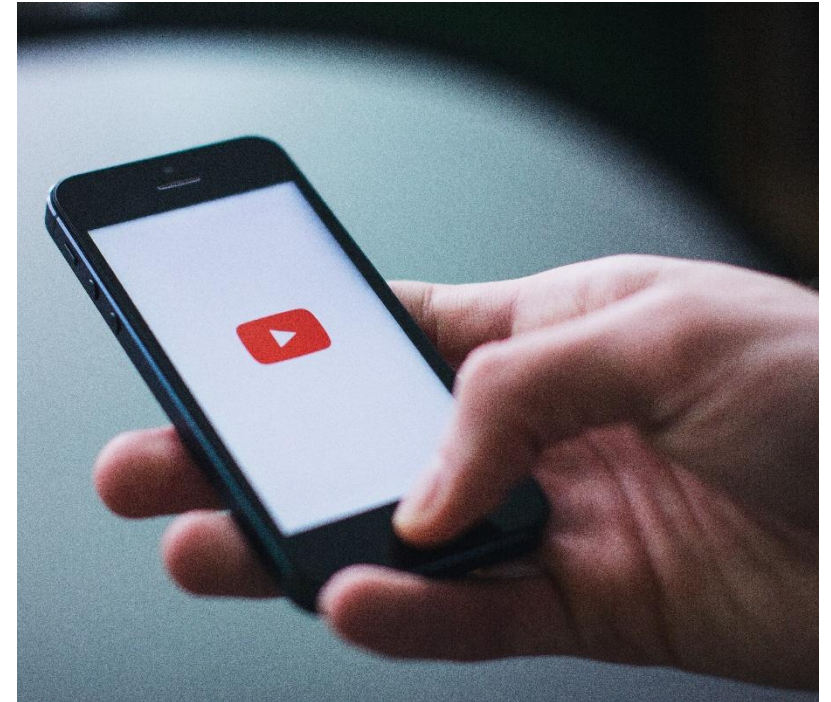
กลยุทธ์การสอนออนไลน์

ในการจัดการเรียนการสอนด้วยอิเล็กทรอนิกส์ ผู้สอนสามารถวางแผนหรือใช้กลยุทธ์ต่างๆ ในการสอนออนไลน์เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างน่าสนใจและมีประสิทธิภาพ ซึ่งกลยุทธ์การสอนออนไลน์มีหลากหลายรูปแบบ ส่วนใหญ่ยึดตามการเรียนการสอนแบบปกติ

กลยุทธ์การสอนออนไลน์

1. การสอนบรรยาย ควรเตรียมให้สั้น กระชับ ได้ใจความสำคัญและทำเป็นรูปแบบ Streaming VDO หรือใช้ VDO conference เพื่อไม่ให้ผู้เรียนเสียเวลารอบทเรียนนาน หรือหากผู้สอนกังวลเรื่องเนื้อหา อาจนำไฟล์เอกสารประกอบการสอนในรูปแบบไฟล์ Word หรือสไลด์ประกอบการบรรยายในรูปแบบ Powerpoint ขึ้นแขวนไว้บนระบบ

กลยุทธ์การสอนออนไลน์

2. การอภิปราย เป็นกิจกรรมที่ถ้าทำได้ดีจะทำให้การเรียนการสอนออนไลน์มีคุณภาพและมีประสิทธิผล เพราะเป็นกิจกรรมที่ฝึกการมีปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น แบ่งปันความรู้แก่กัน

กลยุทธ์การสอนออนไลน์

3. กิจกรรมกลุ่มย่อย (Small group) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนออนไลน์ ซึ่งสามารถจัดเป็นกิจกรรมกลุ่มย่อย โดยผู้สอนอาจตั้งคำถามให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม โดยการตอบคำถาม ซึ่งอาจทำได้หลายรูปแบบ ดังนี้

3.1 การเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative learning) โดยการร่วมกันทำงาน

3.2 การอภิปราย โดยตั้งประเด็นคำถาม/ปัญหา และให้กลุ่มร่วมกันอภิปราย

3.3 การบ้าน โดยตั้งโจทย์ให้ตอนสอนบรรยาย จากนั้นให้กลุ่มช่วยกันหาวิธีการทำการบ้านด้วยกัน

ตัวอย่างการใช้เทคนิควิธีการเรียนรู้ร่วมกันด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบ

ปฐมนิเทศในครั้งแรกแบบ Face – to – Face เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนแบบออนไลน์ก่อน หลังจากนั้นจึงดำเนินการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative learning) ด้วยเทคนิคกลุ่มสืบสอบ (Group Investigation) ซึ่งมีขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นเสนอประเด็น/หัวข้อ

ขั้นที่ 2 ขั้นพิจารณาประเด็น/หัวข้อ

ขั้นที่ 3 ขั้นคิดวิธีสืบสอบหรือวางแผนในการแสวงหาความรู้

ขั้นที่ 4 ขั้นค้นคว้าสืบสอบหรือลงมือปฏิบัติงานตามที่ได้วางแผนไว้

ขั้นที่ 5 ขั้นเสนอผลการสืบสอบ

ขั้นที่ 6 ขั้นสรุปผล

กลยุทธ์การสอนออนไลน์

4. **โครงการงาน (Project work)** เป็นโครงการงานที่ผู้เรียนต้องร่วมกันทำงานได้ผลงานสำเร็จออกมาเป็นรูปธรรม ซึ่งอาจมานำเสนอผลงาน ให้ทบทวน วิเคราะห์ อภิปราย และให้ผลสะท้อนกลับร่วมกัน

5. **กรณีศึกษา (Case study)** เป็นรูปแบบที่ผู้เรียน เรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่นที่ผ่าน มาและเชื่อมโยงกับความรู้ในปัจจุบัน หรืออาจใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพยากรณ์อนาคต โดยอาจให้ศึกษาแบบเดี่ยวหรือกลุ่มก็ได้

อ้างอิง

ศักดิ์ดา ไชกิจภิญโญ. (2549). การจัดการเรียนการสอน (E-learning) ให้มีประสิทธิภาพ.

พิมพ์ครั้งที่ 1.ขอนแก่น : โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา, 2549.

_____. (2550). “การบูรณาการ e-learning เพื่อคุณภาพการเรียนการสอน.”

วารสารนวัตกรรมการเรียนการสอน 4, 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม) : 1-8.

ณัฐฐ์สิตา ศิริรัตน์. (2548). แนวทางการสร้างและพัฒนาบทเรียน E-LEARNING. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา.